

**KALVARIJOS GIMNAZIJOS
TOLERANCIJOS UGDYMO CENTRO
2016 M. VEIKLOS ATASKAITA**

Kalvarijos gimnazijos Tolerancijos ugdymo centras (toliau - TUC) įkurtas 2012 m. pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Tarptautine komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti (toliau - Tarptautinė komisija), kuri įgyvendina švietimo programą „Švietimo apie totalitarinių režimų nusikaltimus, nusikaltimų žmogiškumui prevencijos ir tolerancijos ugdymas“.

2016 m. TUC veiklos kryptys:

- mokytojų, dalyvaujančių TUC veikloje, kvalifikacijos kėlimas, pranešimai, patirties sklaida;
- projektinė- šviečiamoji veikla;
- netradicinės edukacinės veiklos;
- metodinės, istorinės, tiriamosios medžiagos kaupimas ir Kalvarijos gimnazijos bibliotekos fondo pildymas.

**Mokytojų , dalyvaujančių TUC veikloje,
kvalifikacijos kėlimas, gerosios patirties sklaida**

2016 m. sausio 20-22 dienomis D. Jonylienė ir A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė dalyvavo seminare „Holokaustas, kolaboravimas ir masinės žudynės Lietuvoje“, kuriame pranešimus skaitė Lietuvos, Prancūzijos, JAV, Švedijos mokslininkai. Seminaro išlaidas, išskyrus transporto, kompensavo Tarptautinė Komisija.

Sausio 27 d. D. Jonylienė ir A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė dalyvavo respublikinėje Tolerancijos ugdymo centrų konferencijoje „Kito žmogaus gelbėjimas – aukščiausia žmogiškumo vertybė“, skirtoje paminėti Tarptautinę Holokausto aukų atminimo dieną ir skaitė drauge su mokiniais paruoštą pranešimą „Vieno žmogaus bendruomenė“. Konferencija vyko Raseinių r. Ariogalos gimnazijoje.

Vasario 25 d. gimnazijoje vyko metodinis Kalvarijos savivaldybės istorijos mokytojų pasitarimas „Probleminis mokymas ir tarpdalykinė integracija istorijos pamokų kontekste“. Pasitarimo metu pranešimą skaitė A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė ir G. Guzavičienė. Mokytojos pristatė Yahad in unum, Yad Vashem studijų centruose įgytą patirtį, metodines priemones, istorijos temų dėstymo rekomendacijas.

Kovo 4 d. Sangrūdų gimnazijoje vyko konferencija „Integruoto mokymo link: praktinės patirtys“, kurioje Kalvarijos gimnazijos TUC komanda (A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė ir G. Guzavičienė) skaitė pranešimą „Probleminis mokymas ir tarpdalykinė integracija anglų kalbos ir istorijos pamokose“. Buvo pasidalinta dalykinės integracijos patirtimi, naudojamomis metodinėmis priemonėmis, Yahad In Unum ir Yad Vashem studijų centrų internetinių puslapių teikiamomis galimybėmis.

Gegužės 16-17 dienomis D. Jonylienė ir G. Guzavičienė dalyvavo tarptautiniame seminare švietimo darbuotojams „Holokausto istorija: suvokimas ir svarba“.

Gegužės 17-18 dienomis A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė dalyvavo tarptautiniame seminare mokytojams, mokyklų vadovams ir švietimo darbuotojams, dalyvavusiems Tarptautinėje studijų apie Holokaustą mokykloje – Yad Vashem, Izraelyje. Tarptautinį seminarą organizavo Tarptautinės komisijos sekretoriatas mokytojams, mokyklų vadovams, švietimo darbuotojams, kurie 2015 m. vasarą dalyvavo stažuotėje – seminare Yad Vashem – tarptautinėje studijų apie Holokaustą mokykloje. Šio seminaro tikslas buvo aptarti gautų žinių, informacijos panaudojimą pamokose, projektinėse veiklose. Seminare buvo pristatyta Kalvarijos gimnazijos TUC, kaip vieno iš efektyviausiai dirbanačio centro metų veiklos rezultatai.

Liepos 11-14 dienomis A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė kartu su 12 Lietuvos atstovų dalyvavo tarptautinėje konferencijoje „Pedagoginiai iššūkiai ir galimybės švietime apie Holokaustą“ Rygoje bei skaitė pranešimą tema „Temos Kolaborantai ir žudikai dėstymas mokiniams- metodai, patirtis ir galimybės“. Rengiant pranešimą, pedagoginio darbo patirtimi pasidalino lietuvių kalbos mokytoja metodininkė V. Brogytė, anglų kalbos mokytoja metodininkė G. Guzavičienė, etikos vyresnioji mokytoja L. Burinskienė, geografijos vyresnioji mokytoja M. Alesiūtė. Konferencijoje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos pedagogai, mokslininkai iš Prancūzijos ir Izraelio.

Rugpjūčio 5- 6 dienomis A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė dalyvavo seminare- renginyje „Savo šalies istoriją prisimenant - su Lietuva širdy“.

Rugpjūčio 17-28 dienomis D. Jonylienė dalyvavo stažuotėje Yad Vashem tarptautinių studijų mokykloje. Stažuotės metu mokytoja pristatė Kalvarijos gimnazijos TUC veiklą, projekto „Vieno žmogaus bendruomenė“ rezultatus.

Lapkričio 3- 4 dienomis gimnazijoje vyko seminaras mokytojams „Istorija liudininkų akimis“, kurį organizavo Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti komisija (toliau – Komisija) bei Kalvarijos gimnazijos tolerancijos ugdymo centras. Seminare dalyvavo: Alytaus, Ariogalos, Balbieriškio, Biržų, Jiezno, Kalvarijos, Marijampolės, Varėnos, Vilniaus, Utenos mokyklų istorijos mokytojai, Tolerancijos ugdymo centrų vadovai, mokyklų vadovai, švietimo ir ugdymo skyriaus specialistai. Lapkričio 3 d. renginio metu pristatyta Komisijos prevencijos ir Tolerancijos ugdymo programa „Kodėl svarbu švietimo procese panaudoti liudininkų medžiagą?“, video interviu, foto nuotraukų panaudojimo metodai bei jų naudojimo rekomendacijos, pristatytas leidinys „Istorijos iš praeities“, vyko susitikimas su istorijos liudininku. Lapkričio 4 d. svečiai keliaudami pažino Kalvariją, sužinojo, kaip jos istoriją įtakojo tautinės mažumos. Aplankytas arklių paštas, kirchė, sinagogų kompleksas, senoji pirtis, vokiečių ir žydų kapinės, kareivinių kompleksas, žudynių vieta prie Orijos ežero. Kelionei vadovavo istorikas Alvydas Totoris. Po pietų seminaro dalyviai pratęsė tarpukario istorijos pažintį Marijampolėje, kur aplankė Ramybės parką, žydų žudynių vietą, senąsias Marijampolės kapines, Vytauto parką, susipažino su senosios ligoninės, municipalinio dramos teatro, Marijonų vienuolijos, grafų Butlerių istorija, aplankė Beatričės Kleizaitė-Vasaris meno galeriją, įsikūrusią buvusioje sinagogoje - Marijampolės TV reportažas [tvhttps://www.youtube.com/watch?v=KxV0rHSAN-k](https://www.youtube.com/watch?v=KxV0rHSAN-k). Renginyje registravosi 19 institucijų (daugiausia mokyklos) iš 11 savivaldybių (35 dalyviai).

Lapkričio 10 d. R. Vaitulionienė dalyvavo šviečiamojo Annos Frank namų Amsterdame ir Vilniaus kolegijos projekto „Leiskite man būti savimi...“ – Annos Frank gyvenimo istorijos mokymuose. Veikloms įgyvendinti sukurta tarptautinė keliaujanti edukacinė paroda, skirta patyčioms mokyklose mažinti. Paroda keliaus po Lietuvos mokyklas. Parodos gidais mokyklose bus patys mokiniai, apmokyti Annos Frank namų atstovų. Kalvarijos gimnazijoje paroda turi apsistoti 2017 m. pavasarį.

Kvalifikacijos renginiai

Eil. Nr.	Šalis	Pavadinimas	Dalyvių skaičius	Gimnazijos kaštai
1	Lietuva	„Su Lietuva širdy“ „Savo šalies istoriją prisimenant- su Lietuva širdy“	1	-
2		„Holokaustas, kolaboravimas ir masinės žudynės“	2	Transporto

		Lietuvoje“		išlaidos
3		„Holokausto istorija: suvokimas ir svarba“	2	Transporto išlaidos
4		Tarptautinis seminaras mokytojams, mokyklų vadovams ir švietimo darbuotojams, dalyvavusiems Tarptautinėje studijų apie Holokaustą mokykloje	1	Transporto išlaidos
5.		„Istorija liudininkų akimis“	5	0
6.		Leiskite man būti savimi...“ – Annos Frank gyvenimo istorija	1	Transporto išlaidos
7	Izraelis	Stažuotė Yad Vashem tarptautinių studijų mokykloje	1	70 eurų
8.	Latvija	„Pedagoginiai iššūkiai ir galimybės švietime apie Holokaustą“	1	0

Gerosios patirties sklaida

Eil. Nr.	Kokiu mastu vykdyta sklaida?	Tema	Pranešėjų skaičius
1	Gimnazija	„Probleminis mokymas ir tarpdalykinė integracija istorijos pamokų kontekste“	2
2	Savivaldybė	Konferencija Sangrūdodos gimnazijoje „Integruoto mokymo link: praktinės patirtys“, pranešimas „Probleminis mokymas ir tarpdalykinė integracija anglų kalbos ir istorijos pamokose“.	2
3	Respublika	Konferencija Ariogalos gimnazijoje „Kito žmogaus gelbėjimas – aukščiausia žmogiškumo vertybė“, „Vieno žmogaus bendruomenė“.	2
5		Kalvarijos gimnazijos TUC veiklos 2015-2016 m.m. pristatymas	1
6		Seminaro „Istorija liudininkų akimis“ inicijavimas ir organizavimas, dalyvavo 35 asmenys	1
7	Tarptautinis	Temos „Kolaborantai ir žudikai“ dėstymas mokiniams-metodai, patirtis ir galimybės	1
8		Kalvarijos gimnazijos TUC veiklos 2015-2016 m.m. pristatymas	1

Projektinė - šviečiamoji veikla

2016 m. vasario 11d. gimnazijos atstovai dalyvavo finaliniame nacionalinio TUC projekto „Kas buvo Čijūnė Sugihara?“ renginyje. Buvo pristatytos gimnazijos veiklos (fotofilmas) ir parodyta muzikinė kompozicija „Sakurų žiedai už tūkstančius gyvybių“. 6 mokinių (II-III kl.) pasirodymą rengė S. Valentaitė- Rugienė, V. Brogytė, A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė, D. Jonylienė. Baigiamasis projekto renginys buvo filmuojamas nacionalinės Lietuvos, Japonijos televizijų, gimnazijos pasirodymas rodytas pristatant renginį.

Kovo 15 d. gimnazijoje lankėsi Jo ekscelencija Toyoei Shigeeda, Japonijos ambasadorius Lietuvoje Michiko Shigeeda, Taihei Ikeda, „Azabu“ kompanijos prezidentas ir Keiko Nakata. Atvyko Balbieriškio pagrindinės mokyklos mokytojų ir mokinių komanda. Buvo pakartotinai pristatytos mokinių veiklos ir darbai įgyvendinant projektą „Kas buvo Čijūnė Sugihara?“, svečiai dalyvius apdovanojo spalvingomis ir saldžiomis dovanomis. Renginio metu mokinių chorai atliko dvi dainas japonų kalba: „Haru ga kita“, vadovė S. Valentaitė- Rugienė ir 24 choristai (II-IV kl.), ir „Sakura“, vadovė I. Jaščemskienė ir 24 choristai (6-8 kl.). Šokių kolektyvas (12 mokinių) atliko šokį „Šarkelė“, vadovė L. Virva. Susitikimui padėjo pasirengti lietuvių kalbos mokytoja V. Brogytė, tekstus į anglų kalbą išvertė, mokinius ruošė, ambasadoriui vertėjavo anglų kalbos mokytoja G. Guzavičienė. Mokinių veiklą pristatymus gimnazijos erdvėse ruošė istorijos mokytojos D. Jonylienė, A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė bei Mokinių tarybos atstovai.

Jo ekselencijos Toyoei Shigeeda, Japonijos ambasadoriaus Lietuvoje rekomendacija užmegzti draugiški ryšiai su Tsurugos vidurine mokykla Fukui prefekturoje (Japonija). Ši bendradarbiavimą koordinuoja anglų kalbos mokytoja G. Guzavičienė, su mokiniais Japonijoje susirašinėja aštuoni 8 ir I klasių mokiniai.

Kalvarijos gimnazija įtraukta į Global Shtetlnet project mokyklų grupę, kurios iniciatorius yra Elii Rabinovičius- Pietų Afrikos litvakas. Grupę sudaro: Moraja Koledžas Sidnėjuje (Australija) (Moriah College, Sydney), Kėdainių Atžalyno gimnazija, Vilniaus Solomono Alecheimo ORT gimnazija, T. Herclio technologijų licėjus ORT Kišiniove (Moldova) (Technological Lycee ORT. BZ Herzl, Kishinev), Jungtinės Herzia mokyklos Keiptaune, Karaliaus Dovydo mokykla Johanesburge (Pietų Afrika) (United Herzlia Schools, Cape Town, King David School Victory Park, Johannesburg), NVK #141 ORT Kijeve (Ukraina). Mokytoja G. Guzavičienė su mokiniais elektroninėje erdvėje dalijasi savo patirtimi atliekant tam tikras veiklas.

Kovo- gegužės mėnesiais įvykdytas nacionalinis projektas Tolerancijos ugdymo centrų mokykloms „Kito žmogaus gelbėjimas – neįkainojamas žmogiškumas“. Renkama medžiaga apie Kalvarijoje gyvenančio Meiškės Segalio istoriją. Projekto medžiagą ruošė mokytojos: D. Jonylienė, G. Guzavičienė, A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė, Austėja Zavistauskaitė, Ic klasės mokinė. Projekto metu surinkta medžiaga perduota Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus darbuotojams, atsakingiems už gelbėtojų atminties įamžinimą, Yad Vashem studijų centro Izraelyje specialistams. Istorija bus įtraukta į leidinį, pristatantį dar nežinomas gelbėjimo istorijas.

2016 m. gegužės 20-26 dienomis įgyvendintos tarptautinio Lenkijos- Lietuvos projekto „Atgaivinkime atmintį“ veiklos, tikslas - prisiminti lietuvių ir lenkų tautines bendruomenes, gyvenusias iki II pasaulinio karo, akcentuojant žydų kultūros palikimą. Projekte dalyvavo 10 I-II klasių mokinių ir 2 vadovai- A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė ir E. Rėkus.

Birželio 7d. gimnazijoje lankėsi Elli Rabinovičius- litvakas, gyvenantis Australijoje, koordinuojantis Global Shtetlnet project mokyklų grupės veiklų viešinimą. Svečias susipažino su TUC ir mokinių veiklomis, aplankė Kalvarijoje gyvenusių tautinių mažumų istoriją menančias vietas. E. Rabinovičių labai sudomino Meiškės Segalio istorija, kurią paviėšino savo internetiniame puslapyje, išsiuntinėjo užklausas likusių gyvų M. Segalio giminaičių paieškai.

Liepos mėnesį 4 mokinių tapybos darbai ir projektinis darbas „Viza gyvenimui“ išsiųsti į Japoniją reprezentuoti vykdyto projekto „Kas buvo Čijūnė Sugihara?“ veiklas Lietuvoje.

Rugpjūčio 8 d. Japonijos ambasadoriaus, Jo ekselencijos Toyoei Shigeeda kvietimu Kalvarijos gimnazijos direktorė D. Kavaliauskienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė ir istorijos vyresnioji mokytoja D. Jonylienė dalyvavo mokomosios Japonijos karinių jūrų pajėgų eskadrilės pristatyme.

Rugsėjo- lapkričio mėnesiais aktyviai dalyvauta įgyvendinant tarptautinį projektą , tikslinant informaciją, renkant medžiagą leidiniui „Kito žmogaus gelbėjimas - neįkainojimas žmogiškumas“, kurį inicijavo Vašingtono Holokausto muziejus (JAV) kartu su UNESCO organizacija. Projektą įgyvendino Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatas kartu su Tolerancijos ugdymo centrų mokytojais. Šis tarptautinis projektas atitinka Tarptautinės komisijos sekretoriato įgyvendinamą programą „Švietimas apie totalitarinių režimų nusikaltimus, nusikaltimų žmogiškumui prevenciją ir tolerancijos ugdymą“.

Spalio 13 d. gimnazijos muziejuje Marijampolės televizija kūrė laidą „Gyvoji Sūduvos istorija. Žydų pėdsakai Kalvarijoje“. Dalyvavo buvęs istorijos mokytojas Alvydas Totoris, istorijos mokytoja A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė ir holokaustą išgyvenęs kalvarijietis Meiškė Segalis. Laidos premjera įvyko gruodžio 20 d.

Lapkričio 21 d. istorijos mokytojos V. Savčenkienė ir A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė dalyvavo radijo stoties „Kapsai“ Kultūros istorijos laidų "Sūduvos lobynai" įrašė, gruodžio 20 d. buvo transliuojama laida tema Mykolas Krupavičius - iškilus kraštietis, žemės ūkio ministras, žemės reformos autorius, prelatas, o ruodžio 27 d. Kalvarijos krašto žydų istorija: nuo jų atsiradimo mūsų kraštuose iki žūties. Jų įtaka kultūriniam, socialiniam ir ekonominiam krašto gyvenimui.

Apibendrinimas

Eil.	Projekto pavadinimas	Projekto	Dalyvaujantys	Dalyvaujantys
------	----------------------	----------	---------------	---------------

Nr.		lygmuo	mokytojai	mokiniai
1	" Kas buvo Čijūnė Sugihara?"	Nacionalinis	12	175
2	Global Shtetlnet project	Tarptautinis	1	15
3	Ryšiai su Tsurugos vidurine mokykla Fukui prefekturoje (Japonija)	Tarptautinis	1	8
4	„Kito žmogaus gelbėjimas – neįkainojamas žmogiškumas“.	Tarptautinis	3	6
5	„Atgaivinkime atmintį“	Tarptautinis	2	10
6.	Radijo/ televizijos laidos		2	0

Netradicinė edukacinė veikla

2016 m. sausio 13 d. gimnazijos bendruomenė paminėjo šios dienos įvykių 25-ąsias metines. Mokiniai ir mokytojai dalyvavo akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“, vyko teminės istorijos, geografijos, pasaulio pažinimo pamokos, stebėta „Pamoką laisvei“ transliacija, mokinių taryba dalijo neužmirštuolių žiedus.

Sausio 15 d. mokiniai lankėsi Ko Bong Sa - Vilniaus Zen centre, susipažino su budizmo tradicija, bendravo su Won Bo Sunim- zenbudizmo vienuole pietų Korėjoje, išbandė meditavimo raktikos subtilumus. Veiklą organizavo istorijos mokytoja A. Vaičiūnaitė-Levuškinienė, dalyvavo 9 mokiniai (I-IV kl.)

Balandžio 11 d. gimnazijoje buvo įgyvendinamos projekto „Kalbamės apie Holokaustą mokykloje“ veiklos. Projektą vykdo Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus ir Vokietijos ambasada. Veiklų tikslas – supažindinti mokinius su Holokausto Lietuvoje istorija, skatinti diskusiją temomis: stereotipai, propagandos vaidmuo, dalyvavimo Holokauste priežastys ir t.t. Paul Schedler, Austrijos „Gedenkdienst“ organizacijos savanoris, vedė pamoką I-II kl. gimnazistams „Holokaustas Lietuvoje“ (dalyvavo 22 mokiniai) ir seminarą III-IV kl. mokiniams „Propagandos priemonės ir poveikis“ (dalyvavo 18 mokinių). Veiklas gimnazijoje organizavo mokytojos A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė, G. Guzavičienė.

Balandžio 21 d. vyko dokumentinio filmo „Gyvybės vizos“ peržiūra. Šią galimybę suteikė Lenkijos Respublikos ambasada Vilniuje ir Tarptautinė komisija. Prieš peržiūrą mokiniams trumpai primintas II pasaulinio karo pradžios sociorastinis kontekstas bei Č. Sugiharos veikla Lietuvoje. Veiklą iniciavo ir organizavo direktoriaus pavaduotoja A. Vaičiūnaitė- Levuškinienė, vykdė mokytojos D. Jonylienė, V. Savčenkienė, G. Guzavičienė. Kino filmo peržiūroje dalyvavo 146 mokiniai (5, 7, I-III kl.).

Gegužės 20 d., minint Gimnazijos dieną, Mokinių taryba ir pradinių klasių mokiniai dalyvavo akcijoje „Angelas“ , skirtoje atminti birželio 14 d. trėmimus. Šioje trumpalaikėje veikloje dalyvavo 180 mokinių.

Rugsėjo 23 d. gimnazijos TUC inicijavo ir organizavo Lietuvos žydų genocido dienos paminėjimą Kalvarijoje ir kvietė į žygį „Gyvųjų žygis Kalvarijoje“. Žygis prasidėjo sinagogų lankymu ir pažintimi su jomis, Talmudo mokykla, mikva, senosiomis žydų kapinėmis, kur padėti atminimo akmenys, kelias driekėsi „žydiškąja Kalvarija“ iki Orijos ežero pakrantėje esančios žudynių vietos. Veikloje dalyvavo Kalvarijos gimnazijos, Sangrūdodos gimnazijos, Jungėnų pagrindinės, Marijampolės jaunimo mokyklų mokiniai ir mokytojai, Kalvarijos vaiko dienos centro „Žiniukas“ ugdytiniai, vaikų ir jaunimo klubo „Arka“ atstovai, savivaldybės atstovai, žygeivius lydėjo policijos pareigūnai. Daugiau nei 90 žygeivių įveikė virš 9 km., pamatė Kalvariją ir jos istoriją „kitomis akimis“, patyrė aktyvaus pažinimo ir judėjimo džiaugsmą.

Spalio 14 d. muzikinio ugdymo studijos ansamblis dalyvavo Druskininkų Atgimimo gimnazijoje vykusiame 8-ajame nacionaliniame partizanų dainų festivalyje „Laisvės kelias“. Gimnazijos atstovai atliko šiuos kūrinis: „Upės bėgs į melsvą tolių“ ir „Stoviu aš parimus“. Šis dainų festivalis – tai vienas iš istorinės atminties projektų, kurie yra įgyvendinami Tarptautinės komisijos, koordinuojančios „Mokymo apie totalitarinių režimų nusikaltimus, nusikaltimų žmoniškumui prevencijos ir tolerancijos ugdymo“ programą. Ja siekiama skatinti moksleivių domėjimąsi šalies istorija, ugdyti jaunimo patriotiškumą ir pilietiškumą, išsaugoti ir populiarinti partizaninio karo laikų kultūrinį paveldą, kad partizanų dainos atrastų savo vietą mokyklinio jaunimo meno kolektyvų repertuaruose. Renginyje pasirodė ne tik moksleiviai iš visos Lietuvos, bet

ir dalyviai iš Punsko licėjaus, taip pat dainavo Lietuvoje besigydantys Ukrainos kovotojai ir žinoma dainininkė Veronika Povilionienė.

Spalio 28 d. gimnazijos TUC, Mokinių taryba kartu su buvusiu mokytoju istoriku Alvydu Totoriumi aplankė Kalvarijos senąsias žydų, vokiečių, lenkų, lietuvių kapines. Prisimindami mirusiuosius uždegė atminimo žvakeles, kurias paaukojo gimnazijos abiturientai. Istorijos prisiminimo diena tapo atradimų diena - atrasti jau pamiršti, po velėna, samanomis ir purvu laiko paslėpti antkapiai, bylojantys apie Kalvarijos istorijos žingsnius. Buvo nuvalyti 4 išlikę antkapiniai akmenys „macevos“ su matomais užrašais, nuvalytas akmuo vokiečių kapinėse, kurio užrašas mini svarbius faktus Kalvarijos istorijoje, - ankapis Aleksandrui Karpevičiui, pataisos teismo (įkurto greta kalėjimo) asesoriui, mirusiam 1868 m. gegužės 9 d. Tai vienintelis išlikęs toks paminklinis akmuo Kalvarijoje. Kalėjimas Kalvarijoje įkurtas jau XIX a. Anot Suvalkų gubernijos „Pamiatnaja knižka“, 1827 m. Kalvarijoje įregistruotas kalėjimas, kurį tvarko prižiūrėtojas ir raštininkas. Parašyta, kad Kalvarijos kalėjimas „esąs skirtas pataisyti nusikaltėliams“. Prie Kalvarijos kalėjimo yra pataisos teismas su labai dideliu personalu. Vadinasi, turėta daug darbo su nusikaltėliais ([http://www.prodeopatria.lt/files/pdf-straisniai/metr-IV/Kun.%20Jonas%20Reitelaitis%20-%20Kalvarija%20\(tesinys\).pdf](http://www.prodeopatria.lt/files/pdf-straisniai/metr-IV/Kun.%20Jonas%20Reitelaitis%20-%20Kalvarija%20(tesinys).pdf)).

Lapkričio 16 d. visos Lietuvos įvairiose švietimo įstaigose minima Tarptautinė tolerancijos diena. 1995 m. UNESCO paskelbė lapkričio 16-ąją Tarptautine tolerancijos diena, ir kasmet ją mini daugelis demokratinių valstybių, o nuo 2003 metų ją paminėti Lietuvoje kviečia Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti. 2016 m. Tolerancijos dienos simboliu pasirinktas Paukštis. Paukščio simbolis (balto balandžio) dažnai sutinkamas įvairiose religijose ir kultūrose. Balto paukščio, simbolio, reikšmė: meilė, tyrumas, atnešama gera žinia, taika ir t. t. Tolerancija - tai pakantumas kitam, kitokiam. Kalvarijos gimnazijoje lapkričio 14-18 dienomis buvo paskelbta Tolerancijos savaitė: lapkričio 14 d. gimnazija nėrė į baltos paukštės paieškas. Prasadėjo teminės klasės valandėlės „TOLERANCIJA?!“, per visą savaitę buvo prarastos 28 klasių valandėlės tolerancijos tema, jas vedė klasių auklėtojai, vyresni mokiniai jaunesniems, pagalbos mokiniui specialistai, TUC nariai. Organizuota diskusija su 1-4 klasių mokinių tėvais „Ar aš esu tolerantiškas?“, ją vedė socialinės pedagogės Kristina Savickienė-Skrupskytė, Renata Vaitulionienė, psichologė Vaiva Dulinskienė bei visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Rasa Brokienė. Mokinių taryba sukūrė erdvines kompozicijas „Skrydis“ gimnazijos languose ir 3D karpinį. Lapkričio 15 d. vyko vieša meninė veikla „Dovanosiu paukščiui plunksną, kad pakiltų aukštai“. Visi gimnazijos bendruomenės nariai ir svečiai kūrė gimnazijos tolerancijos paukštę iš kartono, ant kurio buvo tapoma paukštė (matmenys: 2,5 m x 1,5 m), paukštės pradinį piešinį sukūrė IVc kl. mokinė, Mokinių tarybos narė Timėja Gradickaitė, veiklos vyksmą koordinavo socialinė pedagogė Renata Vaitulionienė, psichologė Vaiva Dulinskienė, TUC koordinatore A. Vaičiūnaitė-Levuškinienė. Lapkričio 16 d. Mokinių taryba ir 1-4 kl. mokiniai sukūrė „Baltą paukštį“ gimnazijos kieme, veikloje dalyvavo 95 mokiniai ir 12 pedagogų. Surengta mokytojų diskusija prie arbatos puodelio „Kur sklando tolerancijos paukštė?“. 17-18 dienomis pristatyti mokinių kūrybiniai darbai tolerancijos tema.

Apibendrinimas

Eil. Nr.	Veiklų pavadinimas	Vietovė	Dalyvaujantys mokytojai	Dalyvaujantys mokiniai
1.	Atmintis gyva, nes liudija (pamokos neužmirštuolės)	Kalvarija	4	15
2.	Zen Centras	Vilnius	1	9
3.	Kalbamės apie Holokaustą	Kalvarija	2	40
4.	„Gyvybės vizos“	Kalvarija	3	146
5.	Akcija „Angelas“	Kalvarija	8	180
6.	„Gyvųjų žygis Kalvarijoje“	Kalvarija	3	95
7.	Video konferencija su lietuvių kilmės Kanados rašytoja Julija Šukys, kuri pristatė savo knygą „Užrašytas Onos Šimaitės	Kalvarija	6	12

	gyvenimas“			
8.	Festivalis „Laisvės kelias“	Druskininkai	1	8
9.	Tolerancijos savaitė	Kalvarija	8	250

Metodinės, istorinės, tiriamosios medžiagos kaupimas ir Kalvarijos gimnazijos bibliotekos fondo pildymas

Vykdant TUC veiklas nuolat pildomi gimnazijos bibliotekos fondai, iki 2016 m. gegužės gauti šie leidiniai:

1. Amerikos žydų labdaros organizacijos Joint (IDC) šimto metų veikla Panevėžyje ir Lietuvoje. Panevėžys.
2. Anušauskas A. Teroras ir nusikaltimai žmoniškumui: Pirmoji sovietinė okupacija. Vilnius, 2006.
3. Bosas A. Iš ten sugrižtantiems: Apie ŠOA rimtai ir su ironija. Kaunas, 2014.
4. Dieckmann Ch. Ir kt. Karo belaisvių ir civilių gyventojų žudynės Lietuvoje. Vilnius, 2005.
5. Ginaitė-Rubinsonienė S. Atgimimo knyga. Vilnius, 1991.
6. „Gyvybės vizos“, išduotos Kaune rezidavusio Japonijos vicekonsulo Chiune Sugihara. Vilnius, 2015.
7. Holokaustas Lietuvoje: [CD]. Vilnius, 2014.
8. Holokausto ekspozicija:[lankstinukas]. Vilnius.
9. Išgyvenusi Holokaustą: [DVD]. Vilnius, 2011.
10. Jakubčionis A. ir kt. Okupacija ir aneksija: Pirmoji sovietinė okupacija. Vilnius, 2006.
11. Kai ksenofobija virsta prievarta: Lietuvių ir žydų santykių dinamika XIX a.- XX a. pirmojoje pusėje. 2015.
12. Karas po karo: War after war. Vilnius, 2007.
13. Kas yra tolerancija?: [DVD]. Vilnius, 2014.
14. Kėdainių kraštas svastikos ir raudonosios žvaigždės šešėlyje. Kėdainiai, 2011.
15. Lietuva Pasaulio energetikos taryboje 1936-2006. Vilnius, 2006.
16. Maslauskienė N., Petravičiūtė I. Okupantai ir kolaborantai: Pirmoji sovietinė okupacija. Vilnius, 2007.
17. Mokytojų vadovas: Antisemitizmas: seni ir nauji prietarai.
18. Panerių memorialinis muziejus:[lankstinukas]. Vilnius.
19. Pažadėtoji žemė - Lietuva: Lietuvos žydai kuriant valstybę 1918-1940 m. Vilnius, 2013.
20. Pokalbiai be pykčio. Vilnius, 2013.
21. Rubinovas S. Miške ir scenoje. Vilnius, 2013.
22. Sovietinio totalitarinio režimo įvertinimas Lietuvoje /1940-1953/.Vilnius, 2008.
23. Suganas O. Atminties mozaika. Vilnius, 2007.
24. Sugiharos namai:[lankstinukas]. Kaunas.
25. Sugiharos namai: Tarp praeities ir dabarties. Kaunas, 2014.
26. Sunkių traumų psichologija: Politinių represijų padariniai. Vilnius, 2004.
27. ŠOA (Holokaustas) Lietuvoje: Skaitiniai I dalis. Vilnius, 2001.
28. ŠOA (Holokaustas) Lietuvoje: Skaitiniai II dalis. Vilnius, 2004.
29. „Tai todėl, kad mes žydai...“: [Mokomoji medžiaga]. Vilnius, 2012.
30. Tie, kurie gelbėjo 1941-1944: žydų gelbėjimas Lietuvoje. Vilnius, 2012.
31. Tininis V. Komunistinio režimo įtvirtinimas Lietuvoje ir jo nusikaltimai: Antroji sovietinė okupacija. Vilnius, 2009.
32. Tininis V. Sovietų Sąjungos politinės struktūros Lietuvoje ir jų nusikaltimo veikla: Antroji sovietinė okupacija. Vilnius, 2008.
33. Tolerancijos principų deklaracija. Vilnius.
34. Trispalvis: Prisiminti Lietuvą ir ją gynusius: Vytauto V. Landsbergio filmas: [DVD]. Vilnius.
35. Truska L. Holokausto prielaidos: antisemitizmas Lietuvoje. Vilnius, 2004.
36. Už laisvę, Tėvynę ir tave: Gražiausios partizanų dainos: [CD]
37. Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus:[lankstinukas]. Vilnius.
38. Žydai Lietuvoje: Istorija, kultūra, paveldas. Vilnius, 2009.
39. Žydų muziejus: Almanachas. Vilnius, 2001.

40. Bunka J. The Jewish Page of Plungian History. Vilnius, 2015.
41. Yad Vashem Jerusalem, 2015.
42. Альбом Аушвиц: [CD]: Учебное пособие, 2009.
43. Альбом Аушвиц: Учебное пособие, 2009.
44. Детские мечты: [DVD], 2013.
45. Транспорт: История одной депортации, 2011.
46. Тропюю памяти: Учебное пособие, 2012.
47. Praha objektivem tajne policine, 2008.

Eil. Nr.	Leidinys	Lietuvių kalba	Rusų kalba	Anglų kalba	Metodinė medžiaga	Iš viso
1	Knyga	35	5+3	2	2	44
2	CD, DVD		2+1	1	2	6